

FAN EIGEN HIEM

Het gevoel dat nog maar net het septemбернаummer is verzonden en dan zijn wij al weer met het oktobernummer bezig. Goed nieuws voor u dat het bestuur besloten heeft om het decemбернаummer weer in 'boekjevorm' uit te geven. 'It wurdt wer skreppe en klauwe' om dat weer voor elkaar te krijgen maar dat hebben wij er graag voor over.

BOEK MIDDENSTAND WIJNALDUM 7 NOVEMBER A.S. PRESENTATIE

'In stik bûtter yn 'e brij'; het script van het boek is vrijdag 25 september jl. bij de drukker aangeleverd. Het was best nog even hard werken om alles drukklaar aan te leveren en de planning rond te krijgen. Maar zaterdag 7 november a.s. is het zover, dan gaan de auteurs zelf het eerste exemplaar en het tweede officieel overhandigen.

De titel van het boek is: 'Wrotte foar in stikje brea' met als ondertitel: Wijnaldumer middenstand en andere bedrijvigheid in de 20ste eeuw.

U bent van harte uitgenodigd om de presentatie bij te wonen die in het dorps huis van Wijnaldum plaats zal vinden. U krijgt van te voren nog een officiële uitnodiging toegestuurd.

Het boek bestaat uit 120 bladzijden met bijna op iedere bladzijde één of meerder foto's. Met het uitkomen van dit boek hebben de auteurs geprobeerd een deel geschiedenis van die verdwenen middenstand en bedrijvigheid aan de vergetelheid te onttrekken. Vele uren is er gewerkt om het boek samen te stellen. In het boek is een bijdrage aan ruim honderd jaar dorps geschiedenis van Wijnaldum beschreven. De auteurs hopen dan ook dat zij er in geslaagd zijn de geschiedenis van de Wijnaldumer middenstanders en andere ondernemers in de 20ste eeuw, die 'wrotte moasten foar in stikje brea' op een leesbare wijze hebben vastgelegd voor het nageslacht.

BOEK VOORVERKOOP

De prijs van het boek is € 22,50 maar als u t/m 7 november a.s. één of meerdere exemplaren laat reserveren dan betaald u slechts € 18,50 (exclusief verzendkosten).

Reserveren kan op 2 manieren:

Bellen met de secretaris: 0519-241409

Via email : gghbouma@hetnet.nl

LEDENNIUWS

Nieuwe aanmelding:

Ds. R.P. Yetsenga, Queridolaan 34, 9721 SX GRONINGEN

P. Lautenbach, Burg. Van Heusdenweg 25, 8881 ED WEST TERSCHELLING

Adreswijziging:

B. Kramer, De Buorren 25, 8816 HV Schingen

R. de Jong, Hoarnestreek 16, 8855 RS Sexbierum

GASMUNTJE

Het uitzoeken van de geschiedenis van Minnertsga en zijn bewoners is mijn grote passie. Maar daarnaast probeer ik bijvoorbeeld ook alle oude prentbriefkaarten van Minnertsga te verzamelen en andere leuke curiositeiten die een duidelijke relatie hebben met het dorp.

Zo kreeg ik begin vorig jaar bij toeval een Delfts blauw klompje in bezit. Goed . . . ik moest er een paar Euro voor betalen maar dat heb je er als 'dorpsgek' dan wel

voorover. Eigenlijk stelt het niet zo veel voor, maar het is leuk om dit soort bijzondere voorwerpen te hebben.

Maar als je met de historie van Minnertsga bezig bent, dan ontkomt je er niet aan dat de historie van Barradeel je ook raakt. En als je dan wat bijzonders tegenkomt wat een duidelijke relatie met Barradeel heeft, dan probeer ik dat ook in handen te krijgen.

Sinds een paar weken ben ik dan ook in het bezit gekomen van een gasmuntje van de gasfabriek die vroeger in Tzummarum stond. Zelf heb ik geen herinneringen aan een gasmuntje, maar ik wist wel van het bestaan af dat dergelijke muntjes die vroeger werden

gebruikt voor de gaslevering.

Op geregelde tijden kwamen de meteropnemers van het elektrisch en het gas langs. Een van de gemeentelijke gasfabriek en een van de P.E.B. de leverancier van de stroom. Zij schreven niet alleen de stand van de meters op maar zij haalden ze ook leeg. Zowel naast de gas- als de stroommeter was een muntapparaat aangebracht waarin je steeds een munt moest gooien om weer een hoeveelheid energie geleverd te krijgen. Op die manier was het gas en het licht altijd betaald.

De gasmunten waren van zink of messing en hadden de grootte van de huidige 50 eurocent muntstuk. In het midden kon een gaatje zitten of de rand werd onderbroken door een inkeping. Munten voor de gasmeter kon je kopen bij de meteropnemer die eens in de maand langs kwam. Wie de

meteropnemer(s) zijn geweest van het gasfabriek Barradeel is mij niet bekend. Eén meteropnemer kan ik mij nog voor de geest krijgen, maar zijn naam weet ik niet meer.

In de loop van de oorlogsjaren deed zich echter het probleem voor dat de energiebedrijven geen metaal meer konden krijgen om nog nieuwe munten aan te maken. En daardoor ontstond een betaalwijze die wat moderner aardeed. De zegels van de muntenkasten werden verbroken en met een muntje kon je eindeloos veel energie afnemen, gewoon door het steeds maar in de gleuf te gooien en het onderaan weer op te vangen. En toen zelfs de laatste munten verdwenen waren ontstond als vervanger voor de gasmunt een 2½-centstuk waar een inkepinkje in was gevuld en werd een vooroorlogse stuiver gebruikt voor de stroommeter. Afrekening bleek ook plaats te kunnen vinden met behulp van de meterstand.

Ook na de oorlog hebben de muntmeters nog een tijdlang hun diensten bewezen, maar geleidelijk aan verloren de meteropnemers hun baan en evolueerde het betalingssysteem tot dat wat we nu hebben: een maandelijks termijnbetaling, een 'student-meteropnemer' die eens in de drie jaar langs komt en een jaarlijkse, onleesbare rekening.

Mogelijk dat er lezers zijn die nog aanvullende herinneringen hebben of namen weten van meteropnemers of personeel die bij het gasfabriek hebben gewerkt. Laat het weten!

Gerrit Bouma

GEZIEN OP WEBSITE OUD-TZUMMARM

Wietse en Betty Leistra zijn heel actief met hun website waar ontzettend veel oude foto's zijn te bekijken. De website trekt steeds meer bezoekers. Kortgeleden hebben zij een aantla foto's geplaatst die afkomstig zijn van Tabe de Haan uit Sliedrecht.

Hij schrijft daarbij: *'Het Hynderspul aan de Hegesylsterwei daar woonden mijn pake en beppe en natuurlijk mijn vader, broers en zusters ook. Een kleine stal en wat schuurtjes. Mijn vader is daar niet geboren.*

President: 'Later heb je er mee op eenden gejaagd'.

Maar wanneer mijn pake en beppe (Wiebe en Joukje de Haan) er zijn gaan wonen weet ik niet!

Ik kwam er als kind graag. Toen pake en beppe overleden zijn, is omke Roel de Haan (vrijgezelle zoon) er blijven wonen. Later kwam daarbij inwonen moike Tine weduwe van omke Sietse de Haan (ook zoon).

Het "Hynstespul",

Deze naam is na 1900 hieraan gegeven, omdat hier paarden voor consumptie werden geslacht, deze plaats had vroeger stemrecht. De "Hynstespulbrêge wordt ook wel Jan Klazens Tille genoemd, naar een vroegere bewoner welke ook het onderhoud van de brug had'

Omke Willem Struiksma en muoike Hindrikje

JACHTGEWEER GESTOLEN

Leeuwarder Courant 10 april 1941

A. de W. staat vervolgens terecht wegens diefstal van een jachtgeweer, gepleegd in januari 1940 ten nadele van K. van der Weg te Firdgum. Verdachte ontkent den diefstal te hebben gepleegd. Hij had het geweer wel in handen gehad, maar D. had het hem uit de handen genomen en De W. had het toen niet weer gezien.

Verdachte: 'Toen had ik het van D. gekregen om te gebruiken. Die had het een jaar geleden van me afgenomen en naar zijn woonschuit gebracht'.

De W. houdt vol dat hij dat geweer niet gestolen heeft, welke bewering weinig geloof vindt gezien de wijze waarop De W. steeds dit geweer heeft verborgen of laten verbergen door De V. en D. Getuige Van der Weg wordt gevraagd of het ter zitting aanwezige geweer zijn eigendom was. Hij zegt het geweer bijna niet te herkennen, zoo mooi is het opgeknapt. Het was bar roestig toen het gestolen is en nu is het glanzend gepoetst. De officier van Justitie achtte den diefstal bewezen en vorderde vier maanden gevangenisstraf. De verdediger mr. Buiel, meende dat in deze zaak voldoende reden is om De W. vrij te spreken.

ERNSTIGE BINNENBRAND BAKKERIJ TE FIRDGUM

In 1953 had Firdgum nog een bakker. Bakker Wiersma was er toen bakker die de bakkerij waarschijnlijk van de kerk huurde. Op een zondagavond in november, omstreeks middernacht, ontstond er brand boven de oven. De rookontwikkeling was zeer hevig. Maar naast dat Firdgum toen nog een bakker had, had Firdgum zelfs ook nog een brandweer. Die was toen vrijwel direct ter plaatst evenals de brandweer van Tzummarum die toen ook nog een eigen brandweer had. De brandweer van Firdgum had de brand snel onder controle, maar er was wel veel waterschade veroorzaakt. Een paar brandweerlieden hebben de hele nacht bij de bakkerij gewaakt.

Colofon

Ledenadministratie	: Gerrit Bouma (secretaris)
Correspondentieadres	: Reiddomp 17, 9101 HJ DOKKUM
Telefoon	: 0519-241409
Email	: barradeel@oudbarradeel.nl
Website	: www.oudbarradeel.nl
Bankrekening RABO	: 32.55.38.271
Kamer van Koophandel	: 4000368